

דברי עכשיו, ילדה, אני שומעת

יש שמתקשרות ושותקות. היה להן די אומץ לחייג לקו הסיוע לנשים דתיות נפגעות תקיפה מינית, אבל לא כדי לדבר. ויש שזה קרה להן ממש עכשיו, וכל פעולה שלהן תהיה קריטית להרשעת התוקף. המתנדבות מעניקות חיבוק מחזק, וגם הנחיות מותאמות אישית ומגורית – כולל פסקי הלכה חשאיים // נשות מרכז תהל פותחות לראשונה את הדלת לביקור עיתונאי, ומסבירות מדוע הכתובת לא רשומה בשום מקום, ולמה אין דבר כזה תלונות שווא

רחלי מלקיבודה
איור: דורון ינטל ברנר

ר איתי אותה עומדת ליד הרלת, מווססת, מיישרת את חולצתה שוב ושוב. עיניה בלשו לצדדים, לראות אם מישו מבחין בה. גם אליי היא שלחה מבט חושד. נערה קטנת קומה, כגיל ההתבגרות, עם שיער גולש. לא הייתי נותנת לה יותר מ־12. אחר כך התברר שהיא בעצם בת 15. ושנאנסה. פעמיים. על ידי שני

תוקפים, בני מינוטים.

את הכתובת שאליה הגיעה – הכתובת של ״תהל״, מרכז הסיוע לנשים דתיות ולילדים דתיים – לא תמצאו רשומה באף מקום. בדיוק כדי שילדות כמוה ירגישו בטוחות לצלצל בפעמון ולספר את סיפורן. לי נמסרה הכתובת הוּו רק שעות ספורות לפני מועד בואי למקום. ״את הפעם הראשונה שנכנסת לכאן כתבת״, אמרת לי דבי גרוס, מנהלת המרכז, לאחר שאחת המתגוררות נענית לקריאת הומום ופותרת את הרלת. ״האנונימיות היא הכלל הראשון במקום הזה״.

הרעיון לבקר במרכז תהל הגיע בעקבות דיון סוער עם חברה, לאחר שפורסם שמתלוננת באחת מפרישות עבדות המין המתוקשרות חוזה בה חלקית מגרסתה. אותה חברה, שהתנדבה במוקד של תהל בעבר, אמרה לי: ״אם היית יושבת שם יום אחד, היית מבינה כמה אכסורדי לחשוב שבחורה מסוגלת להמציא כזה סיפור״. אז החלטתי לשבת שם.

מעבר לרלת נגלה לעיניי חלל משרדים לא גדול במיוחד, כגוני פסטל. במקום פועל מוקד מאויש ובו מכשירי טלפון וכיפר חירום, כומיות של 24 שעות כיממה, כולל שבת. מדובר כאמור במוקד סיוע שמייעד לקהל דתי, אבל פיקוח נפש רווח הכול. מרכז תהל הוקם לפני 23 שנים, כשבאיגוד מרכזי הסיוע לנפגעות תקיפה מינית (1202) הבינו שהמוקדים הדגילים אינם מתאימים לצרכיו של הסקטור הדתי. כדי לתת מענה אופטימלי, נפתח מוקד החירום הזה המיועד לנשים דתיות (במספר 02־6730002) וגם לגברים מהמגזר (02־5328000). ״היריעה שיש מקום אנונימי שמבין את הרגישות של הקהילה מקלה על ההחלטה לפנות אלינו״, אמרת גרוס.

שישה חודשי הכשרה נדרשים כדי לענות לטלפונים במוקד, שמצלצלים כ־150 פעמים בשבוע. המרכז חולש על מגוון פעילויות, ובהן ימי הסברה והעלאת המודעות בחינוך, הרצבות לארגונים ומנהלים, הכשרת ממונים על פניות בנושא הטרדות מיניות, פגישות סיוע והכוונה משפטית. אבל הלב הפועם של המקום שוכן בתוך חדר קטן וסגור: שתי עמדות טלפון שתפקידן, במובן הכי פשוט של המילה, להציל חיים. לא רק במקרים של תקיפות מיניות, אלא גם של אלימות במשפחה ומצוקות אחרות.

״יש כאלה כרוניות, שמתקשרות יוסיים״, מספרת גרוס. ״רובן נשים שעברו פגיעה קשה בילדותן, והן יוצרות איתנו קשר כדי לקבל כוח לתפקד בחברה. לפני חמישים שנה היו מאשפים כרויים והתמיכה שלנו״. מזה שורדות באמצעות כרויים ההתמיכה שלנו״.

בעמדת החירום ישובה גילה אלוף (64),

פיוזותרפיסטית במקצועה. מזה שש שנים היא מתגברת במוקד, וכבר ראתה השמעה כמעט הכול. לא סתם בחרו דווקא בה למשמרת הוּו, יום ראשון בבוקר. ״יום ראשון עמוס בשיחות״, היא מסבירה. ״משמונה ועשר רקות, כשכל הילדים כבר מפוורים בגנים ובבתי הספר, הן סופיטוף לבר בבית ואו אפשר להתפרק. אחרי החגים מגיע העומס הכי גדול. הטלפון לא מפסיק לצלצל״.

על הקו ממול תלויים כללי ברזל למתגוררות. הנחיות מפורטות כיצר לנהל את השיחה באופן מדויק ונכון ככל האפשר. ״ברקי אם הפונה נמצאת במקום בטוח״, נכתב שם. ״ברקי אם היא זקוקה למקלט. הדריכי אותה לנהל יומן אירועים. הדריכי אותה לארוח תיק עם מסמכים חשובים, מפתחות, כגרים וכסף. איך לעזור לאישה שעברה תקיפה: אמרי לה – את לא אשמה. להרגיש חשיבות של בדיקה גניקולוגית. אם התקשרה מיד לאחר התקיפה, להגיד לה לא להתקלח ולשמור את הבגדים. להציע כרוו פוסטינור. אם הפונה היא אשת כהן – הדריכי אותה לא לטפר כרעע לבעל ואנתנו נבקש

פסק רב. והחשוב מכול: אל תשאלי למה״.

״כשאישה נאנסת מתחיל למעשה מירוץ נגד הזמן״, מסבירה אלוף. ״הפעולות שהיא תעשה או לא תעשה הן קריטיות להמשך בהרבה מובנים – רפואיים, משטרתיים, גניקולוגיים. אין לנו כמובן שום סמכות להגיד לאישה ׳עשי כך ואל תעשי כך׳, אבל ברגע שהיא מספרת על אינס, נעודר אותה לפנות לחדר 4 בהדסה ע״ז-כרם. זהו חדר טראומה מיוחד שבו מרכיזים את כל הבריקות והכרטיזות במקרים כאלה. הם משתדלים שתהיינה שם אחות ורופאה מהמגזר הנשי, ואם המתקפת מעוניינת היא יכולה לקבל ליווי של נציגה מהמוקד שלנו.״

״החלק הקשה הוא לשכנע אותן לא להתרחץ. האינסטינקט של המתקפות הוא לנקות את הלכלוך, כי הן מרגישות מוזחמות. אם אנחנו לא מצליחות, ננסה לשכנע אותן לפחות לשמור את הבגדים״.

קרה לך שגשברת תוך כדי שיחה?

״זה קורה. ואו אני יוצאת החוצה, מדברת עם האחראיות ונרגעת. היה למשל מקרה של בחורה צעירה שיצאה מהבית כי לא יכלה יותר להיות שם, והתחילה להתוכב בחובות. היא התקשרה אליי וסיפרה שהיא ישנה באוטו. לא ידעתי מה לעשות. בשעה 11 בלילה התקשרתי לאחת הרכוזות, ולא נחתי עד שמצאנו איוו

סידור זמני. ימים שלמים הסתובבתי עם זה. אבל אני יודעת שאסור לי

הפומביות מרתיעה. הרב אלון מימין, הפסיכולוג שניידר משמאל

צילום: יעקב חומתי - פלאש 90

לכולן יש מה לספר. צילום אילוסטרציה

דבי גרוס: ״הרבה פעמים אנחנו רואות שכאשר מישהו מגיע לכותרות, פתאום קשה לנפגעת להישאר עם השקט שלה. היא רואה שהוא מתקדם, והוא עלול לעשות את זה לעוד נשים. זה יכול להיות גם אחרי טיפול שעברה. זה לא בא ממקום של נקמה, אלא מרצון לעשות צדק״

הפאה של הפסיכולוגית

להישבר שכאני מדברת איתן. הן חייבות לקבל אותי רגיעה ומעודדות. עצם זה שהן מתקשרות לפה, זה כבר מעשה גדול״.

הפאה של הפסיכולוגית

צירוף המילים ״עצם זה שהן״ חוור על עצמו שוב ושוב במהלך הביקור שלנו במוקד. שום דבר לא מובן מאליו כאן, ולא רק כשמדובר בנשים המגיעות מהמגזר החרדי, הסגור והמסוגר. גם האישה בעלת מראה המתגלגלת, שמפציעה פתאום בשערי המקום לפנישת ייעוץ, נדרשת לאחזה מנה של אומץ. אי אפשר להחמיץ את המבטים המהירים שהיא משגרת לכל עבר, מנסה לוודא שאף אחת מהמתגוררות לא מוכרת לה, ולא עלולה להרליף את זורתה.

את המשמרת השנייה אני מעבירה עם רבקי סקורניק וסיגל שרייבר. ״חיפשנו משהו לרוח״, הן מסבירות את הבחירה להתגרב במרכז תהל. גם עכשיו הטלפון לא מפסיק לצלצל. אחת השיחות מגיעה מאישה חרדית שמעוניינת בהפניה לטיפול נפשי. סקורניק פותרת ספר גדול ומקריאה לה שמות של מטפלות אפציונליות, לצד תיאורי לבוש: ״דתייה לאומית עם כיסוי ראש וחצאית״; ״דתייה לאומית עם כיסוי ראש חלקי ומכנסיים״; ״חרדית ליטאית, חובשת פאה״.

״הרבה מהפגנות מחפשות פסיכולוגית שלא מדוחת לאף אחד״, מסבירה סקורניק. ״לחלקן חשוב שהיא תהיה מוכנה להישמע לפסק של רב. זה כמובן מצמצם מאוד את האפשרויות. אגב, בסוף השיחה הוּו המתקשרת אמרה

מה עושים במקרה של רווקה שנפגעה, של נשואה, של אשת כוהן. הרב הראשי לישראל דוד לאו בכנס תהל

<

לי את השם שלה. זה כבר הישג. הרוב לא מוכנות לתת שם".

הטלפון שוב מצלצל, והפעם שרייבר עונה. שקט נשמע מעברו השני של הקו. אחרי כמה ניסיונות לדובב את המתקשרת, שרייבר מנתקת, נותנת לה את הזמן להתבשל עוד קצת עם הדברים שהיא רוצה להגיד. "לא כולן מצליחות לדבר בפעם הראשונה. הייתה לי אחת שבאופן קבוע התקשרה ושתקה. הייתי שומעת אותה ברקע, לא מדברת. ואני אומרת: שלום, מישהו שם? – כן". רוצה לדבר? – 'לא'. את במקום מוגן? – 'כן'. לטגון? – 'לא'. להישאר על הקו? – 'כן'. כמה המשכנו. כבר ידעתי לוחות את הקול שלה, אבל תמיד היא הייתה מנתקת בלי לספר מרוע התקשרה.

"בסוף הצלחתי לדובב אותה, אחרי אולי עשרות שיחות. התברר שזו אישה חדרית שאביה פגע בה כשהייתה ילדה. היא המשיכה את חייה והתחננה, אבל הדברים שבו ועלו כשאביה הלח והיא תדבקשה לטפל בו. היא הדיגשה שהוא שוב מחפש את קרבתו, הכולל אף מחדש".
מחדר הפגישות יוצאת נערה בת 15, בתום הייעוץ. היא מעלעלת בסמארטפון, מקלידה מספרי טלפון. דרך ארוכה עומדת לפניו, רצופה בחרדי חקירות, עימותים ותשאלים. מאותה דרך קשה מגיעה גם הנחת המוצא של המרכז שאין דבר כזה, תלונת שוא. "קשה לי להאמין שבחורה תיכנס לזה סתם", אומרת גרוס. "זה תהליך כל כך קשה. מי ששהתה פעם אחת בחדר חקירות תוכל לומר לך".

ובכל זאת, יש מתלוננות שחוזרות בהן.

"תראי, יכול להיות מקרה של מישהו שעברה פגיעה מינית בילדותה, ואז כשהיא בונה קשר עם ברווזג הוא עושה דבר קטן, זה לוחץ לה על הפגיעה היא ומלחיץ אותה. אבל היא לא מנציאה את הסיפור; היא פשוט מגיבה מתוך הטראומה. לא ראתי אף מקרה שהגיע לפה וליוויו אותו שלא היינו בטוחים במאה אחוז שהמתלוננת דוברת אמת".

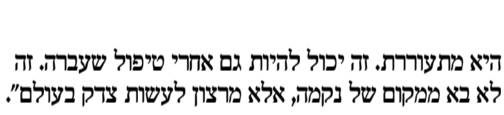
בכמה מהפרשיות האחרונות דיו הריב שתדו לגבי התומן – שנים אחרי העברה, לבאורה, והגע לפני שהאיש שנגדו הוגשה התלונה מתמודד על תפקיד בכיר או מוקבל מינוי.

"לפני כמה שבועות ליוויתי מתלוננת בסיפור כזה.

חקרו אותה ואת החברות שלה על סיפור אחד לגמרי, היא לא התכוונה בכלל ללכת למשטרה בגלל התקיפה, הדיגשה שזה מאחוריה – אבל ברגע ששאלו אותה שאלות הכול אף. הרבה פעמים אגנחו רואת שכאשר מישהו מגיע לבתורות, פתאום קשה לנגעת להישר עם השקט שלה. כשהיא רואה שהוא מתקדם, והיא עלול לעשות את זה לעוד נשים,

בזה אחר זה התוודו שלושת ילדיה של א' שנפלו קורבן למעשים נוראים מצד המורה שלהם. "בשבועיים הראשונים פשוט לא היינו מסוגלים לדבר מרוב הלם", היא נזכרת. "היינו עם הילדים בבית ועיכלנו את מה שקרה. לומר לך את האמת? אני מתחרטת על ששיתפנו פעולה עם המשטרה. זו הייתה תקופה נוראית, היינו מבודדים לגמרי"

היא מתעוררת. זה יכול להיות גם אחי טיפול שעברה. זה לא בא ממקום של נקמה, אלא מרצון לעשות צדק בעולם".

לעמוד מול השמועות

מוקדניות המרכז משתמשות בשמות בדויים, ומעוררות גם את המתקשרות לעשות זאת, ולא רק כדי להקל עליהן את החשיפה. לפי החוק קיימת חובת דיווח במקרה שהנפגע הוא קטין, ולכן חובות הראשונות ימליצו נשות תהל לקטגיות הפגונות איהן להישאר אנונימיות, עד שיהליטו כיצד הן רוצות להתקדם עם התלונה.

"היום יש עלייה גדולה בנכונות לגשת ולהתלונן במשטרה, אבל עדיין קיימים מחסומים", אומרת גרוס. "החלק הכי קשה הוא כשמקרה כזה יוצא לתקשורת. מהמשטרה יש הרבה דליפות, ולפעמים דובר מחליט לתת סיפור לעיתונות. אז נכון, הם לא יכולים לכתוב שמישהי מסוימת עברה פגיעה, אבל הם יכולים לכתוב ש'תלמידה מבית ספר מ"ד בקריית'שמונה' עברה פגיעה. ובגיננו, כמה כאלה ישו כל העניין של צו איסור פריסום על שמות לא רלוונטי לעידן האינטרנט".

עד כמה הפוגמביות יכולה להרתיע?

"אני יכולה לומר לך שכמה מומתלוננים נגרד הרב אלון, שליוויתי אותם, החליטו לא להמשיך בגלל החשיפה. היה גם המקרה של סטנלי שניידר, פסיכולוג שבמשך שנים ייעץ במגוד הדתי. מחנכת התקשרה אליי ואמרה לי

'תשמעי סיפור מוזר, ילדה בכיתה שלי מספרת שהיא הלכת לפסיכולוג והוא עושה לה גם טיפול גניקולוגי'. כשליווינו את המתלוננת למשטרה, צצו בתקשורת כל מיני סיפורים לא מדויקים לגביה. אנשים חשבו שהיא פרוצה. הסיפור הזה היה קשה, כי הפוגע היה יכול להגיד

'זה לא קרה, היא מפנטזת'. עזרה לנו העובדה שבעקבות הפרסום הגיעו עשרות מתלוננות אחרות, אבל השמועות שיכולות לצוץ על מתלוננת הן בין הרברים הכי קשים בכל התהליך".

והשמועות הן לא הכול. מתלוננת לא תמיד מודעת לכך שבשלב מתקדם יותר היא עשויה למצוא את עצמה יושבת מול מי שפגע בה, במרחק נשימה ממנו. "כשמתלוננת מוזמנת לחקירה במשטרה – רוב הזמן היא לבד, אלא אם ידעה לבקש מראש ליווי של מתנדבת. השאלות קשות: למה הלכת, למה הסכמת. חקירה יכולה להימשך גם ארבע שעות, ומדובר במפגש מאוד מחליש. אחרי החקירה נערכות עוד השלמות, החשד כמוכן ייחקר, ולאחר מכן לרוב יש לחץ לקיים מולו עימות. בשנים האחרונות המשטרה טוענת שבחירה של המתלוננת לא להתעמת עשויה להשפיע על ההחלטה אם להעביר את התיק לפרקליטות להמשך ההליך הפלילי.

"בעימות המתלוננת יושבת במרחק מטר מהארם שפגע בה. זה תהליך קשה מאוד, שנעשה בחרד קטן ומחניק. החוקרים מאמינים שהם יכולים לראות את הדינמיקה ולחוש דברים. אחר כך התיק יכול לשבת חודשים ארוכים עד להעברה לפריקליטות, ומשם שנה שנתיים עד המשפט. אחת הבנות שאנחנו מלוות נאנסה על ידי חבר שלה לפני שנתיים, ועדיין לא פתחו תיק".
יש מקרים שבהם תמליצי לא לפנות למשטרה?
"כן. לפעמים אני פשוט לא מאמינה שהמתלוננת תצליח במשפט. לא כי היא לא דוברת אמת, אלא כי מהניסיון שלנו אנחנו כבר יודעים שזה יגיע למצב של מילה שלה נגד מילה שלו, ולא תהיה לה יכולת להוכיח. כמוכן, אם היא תתעקש להתלונן, אנחנו תמיד נלווה אותה ונתמוך בה. ממש בימים אלו אני מטפלת במקרה של מישהי כואת, צעירה דתייה שבמשך תקופה ארוכה נוצלה מינית על ידי בחור נשוי. ברור לי שהוא ניצל את התמימות שלה, אבל הוא לא היה הבוס שלה, ואני חוששת שהיא לא תצליח להוכיח שהיא הושפעה מהמעמד שלו".

הפכנו למויסרים

א', אחת הנתמכות של מרכז תהל, מתגוררת ביישוב חרדי בפריפריה. שלושת ילדיה למדו באחד ה"חידדים" המבוקשים באזור. כולם עברו אצל אותו מורה, אדם מוערך ונחשב בקהילה שלהם. אלא שיום אחד פנה בנה הבכור להנהלת המוסד, ודיווח שהמורה פגע בו מינית. "האח הקטן התחיל ללמוד שם, והבן הגדול פחד שגם הוא ייפגע", מספרת לנו א'.

חובות השתיקה קרסו. כזה אודי זה התוודו בפניה שלושת הילדים כי נפלו קורבן למעשים נוראים. "בשבועיים הראשנים פשוט לא היינו מסוגלים לדבר מרוב הלם", היא נזכרת. "היינו עם הילדים בבית ועיכלנו את מה שקרה. הנהגלה הייתה חייבת לדווח למשטרה, וילדיי זומנו לגביית עדות. צריך להבין שבמקרה כזה, למרות שהליך הוא הנפגע, הוא לא התובע ולא צד בסיפור; המרינה היא זו שתובעת. לנפגעים אין זכויות, הם בסך הכול שם על תקן מתלוננים".
מאז, כבר שנה ותשעה חודשים מבלים א' וילדיה בתחנות משטרה ובבתי משפט. המורה אמנם הושעה מתפקידו ואף ישב כמה שבועות במאסר, אבל לבסוף שוחרר למעצר בית וכיום הוא נושא אויך אלקטרוני ורשאי לטייל מחוץ לביתו בשעות מוגדרות. לעומת זאת, את מה שעוברים א' ובני משפחתה מאז שהעזו לשבור שתיקה אפשר להגיד כסיוט מתמשך.

"לומר לך את האמת? אני מתחרטת על ששיתפנו פעולה עם המשטרה. זו הייתה תקופה נוראית, היינו מבודדים לגמרי. דיברנו עם רבנים והם אמרו לנו 'עובד זה', 'טפלו בילדים', 'תעברו מהעיר'. ניסו להשתיק הכול. אנשים מהקהילה הגיעו אלינו הביתה וכעסו על שהלכנו למשטרה. מישהו שקשרה לתוקף באה אלינו וניסתה להציע כסף כדי שנשתוק. אחרי שתיק הוגיע למשטרה, המקורבים של התוקף שינו אסטרטגיה, ופעלו לכך שנוחרם על ידי הקהילה. הם פצחו במלחמת התשה משפטית וחברתית. הקניטו את הילדים שלי, אמרו להם שהם 'מוסרים' (מוסרים מלשנים – רמ"ב), לא צירפו אותם למניין בבית כנסת, לא קיבלו אותם למוסדות. <
כבר שנה הילדים שלי לא

צילום: שרון אלטשולר

ילדה, אני שומעת

להציל חיים. מנהלת מרכז תהל, דבי גרוס

גילה אלוף, מתנדבת: "היה מקרה של בחורה שיצאה מהבית כי לא יכלה יותר להיות שם, והתחילה להסתובב ברחובות. היא התקשרה וסיפרה שהיא ישנה באוטו. בשעה 11 בלילה התקשרתי לאחת הרכזות, ולא נחתי עד שמצאנו איזה סידור זמני. אבל אני יודעת שאסור לי להישבר כשאני מדברת איתן. הן חייבות לקבל אותי רגועה ומעודדת"

בשיחה בפורום כזה אי אפשר להתעלם מהפיל שבחדר: סוגיית הקשר בין אופי הלבוש לסיכוי להיות מותקפת. לא מעט נערות דתיות שנפגעו מינית, מאשימות את עצמן בבחירת ביגוד מתיירני מדי, שכביכול הזמין את התקיפה. גם בנושא הזה גרוס לא מוכנה לתת הנחות. "אם בחורה הולכת ברחוב בצורה לא צנועה, זה יכול להביא בחור לחשוב ש'ואלה, איתה זה ילך יותר בקלות' – אבל זה לא בהכרח יגרום לו לתקוף אותה. יכול להיות שיש לו בכלל פנטזיות על בחורה צנועה מבית יעקב, ודווקא זה מה שימשוך אותו. 'חשוב להבין שלבוש בלתי צנוע לא מזמין אונס. ערכנו סדנה לנערות ועברנו איתן על ההבנה שלפעמים הדרך שבה את הולכת ברחוב משדרת משהו. דיברנו על שפת גוף, אמרנו להן לדמיין שהן לובשות טיישרט עם הכיתוב 'אל תתעסק איתי'. במפגש העשירי שאלנו כל אחת מהן היא קיבלה מהסדנה, ואחת הבנות סיפרה שהיא כבר חודשים לובשת בדמיון את הטיישרט הזה. ואז היא הוסיפה: 'אבל אם רציתי שבחור יתחיל איתי, באותו יום לא לבשתי את הטיישרט'. ראיתי שהיא באמת הפנימה את הנושא. לפעמים אישה יכולה במכוון להקריין דברים, ובחור יחשוב בעקבות זה שכדאי להתחיל איתה, אבל היא לא מזמינה אונס. יש הברל".

במהלך הסדנה מורה גרוס לנשים להתהלך בחדר ולהתחבר לזוגות אקראיים. אז היא מושיבה אותן זו ליד זו, ומבקשת מכל אחת לספר לאחרת על הטרדה מינית שחוותה או נתקלה בה. זה רגע מדהים: שלושים נשים, כולן חיות בקהילות ארוקות וסגורות, ולכולן יש מה לספר, ללא יוצאת מן הכלל. רק אחרי שזה קורה הן מבינות את העוצמה ואת המספרים, ויכולות סוף-סוף להתפנות להדרכה האמיתית: מה עושים במקרה של רווקה שנפגעה, של נשואה, של אשת כוהן, איך משיגים פסקי דין חשאיים דרך מרכז תהל, האם מותר לספר לבעל, האם צריך לספר לארוס, מתי להמליץ על שימוש בפוסטינור.

אחר כך עוברת גרוס לסוגיית ההטרדות במקומות עבודה, ולבעייתיות של קשר בין בעל סמכות ובין אישה שכפופה למרותו. לפי החוק, היא מציינת, בכל מקום עבודה צריך להיות ממונה על תלונות, ובכל שנה הוא אמור לעבור הדרכה בנושא. בפועל, רק מעטים מקפידים על כך.

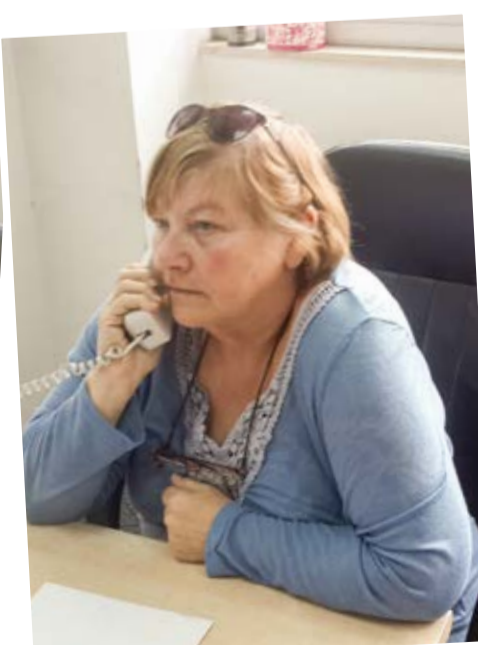
והסטטיסטיקה אינה נותנת מנוח. ב־70 אחוזים מהמקרים האונס מתוכנן מראש. בכמעט חצי מהמקרים מעורב יותר מתוקף אחד. 80 אחוזים מהנאנסות הותקפו בידי אדם המוכר להן. "מרבית מעשי האונס יקרו דווקא במקום שבו את מרגישה בטוחה", אומרת גרוס לנוכחות. "קל לי יותר עם החברה החרדית מאשר עם החברה הדתית-לאומית", היא מספרת לי אחר כך. "דווקא אצל הכיפות הסרוגות מתקשים יותר לקבל את הרברים שאני אומרת. ערכנו ערב הסברה בגוש עציון לפני כמה שבועות, והייתה שם הרבה התנגדות. אנשים מסרבים להאמין שאצלם זה יכול לקרות. הם באים ליישוב, ומבחינתם הם הגיעו לאוטופיה. גן עדן לילדים. הם חושבים שברגע שהם עוברים את השער של היישוב, האויב נשאר בחוץ. קשה להם כשאני באה ומנפצת את האוטופיה הזאת". ■

אקט של שליטה והשפלה. אם אונס היה קורה בגלל רחף מיני, היינו צריכים לראות היום ירידה במספר המקרים לעומת שנות החמישים, כי כיום לא קשה להשיג מיץ בהסכמה. מה אנחנו רואים בשטח? עלייה גדולה. כי אונס הוא קודם כול תוצר של אלימות. "עשו מחקר על אלימות כלפי נשים בחברה הפלסטינית, וגילו שבתקופת האינתיפאדה היו יותר נשים מוכות. למה? כשבחור יצא לזרוק אבן, והיה מלא כעס, הוא גם חוזר הביתה והכה את אשתו. בלי להיכנס לפוליטיקה, ברגע שיש מלחמה ורואים צבא נכנס לאיזשהו אזור, אנחנו גם רואים הרבה מקרי אונס. יש קשר בין שני הרברים".

< הולכים לבית הספר, כי הם לא מסוגלים נפשית. אנחנו ממשכים לגור באותו מקום, ואין לנו שום תמיכה. "החקירות במשטרה היו שלב קשה מאוד", היא מוסיפה. "את לוקחת ילד פגוע, ואומרת לו 'כולם איתך, מאמינים לך, רוצים לעזור לך, תהיה אמיץ'. ואז הוא מגיע לחוקר ששואל אותו למה לא סיפר קודם, ולמה נזכר לציין פרט מסוים רק עכשיו. הם שוכחים שלפעמים לוקח זמן עד שהקורבן מצליח בכלל לדבר על הטרדומו. הם גם לא מבינים שזה ילד חרדי, וקשה לו לתאר פגיעה מינית באופן ויזואלי, כי זה עולם מושגים שהוא בכלל לא מכיר. ואז החוקרים חושבים שמה שקרה לו לא מספיק חמור. את יושבת בבית המשפט, ומולך הנאשם וכל המשפחה שלו שנלחמים נגדך, ואסור לך לומר מילה. את רואה עדים שעולים בזה אחר זה ומשקרים, ובא לך לצעוק ולבקש שיאמתו את הרברים, אבל אסור לך, כי אין לך מעמד מבחינת ההליך הפלילי. זו התעלות מתמשכת – פגיעה שהיא גם פיזית, גם נפשית, גם סביבתית וגם משפטית".

לא מין, רק אלימות

בוקר ירושלמי בהיר. בתוך בניין משרדים מתכנסות כשלושים נשים מהמגזר החרדי והדת-לאומי, בהן נשות רבני קהילות וגם אשת ח"כ מפורסם. המטרה: להכשיר אותן לאתר בזמן אמת נפגעות או נפגעות פוטנציאליות, ולהעניק להן הכוונה נכונה. זהו המפגש השלישי בסדרה שיזמה גרוס. לא היה פשוט לשכנע את הנוכחות בנחיצות העניין, אבל פרשת הרב עזרא שיינברג הכריעה את הכף. לא מעט נשים הבינו פתאום שזה יכול לקרות גם להן, גם לחברותיהן. המפגש הזה הוא בגדר סוד מוחלט בהחלט. המיקום חשאי, והכניסה מותנית באישור מראש. כבר בהתחלה נדרשת גרוס למוסט תפיסות שגויות. "כשאנחנו מדברים על אונס, אנחנו לא מדברים על אקט מיני", היא מסבירה לנוכחות. "זהו אקט של אלימות שמשמש בדחף המיני."

"לא כולן מצליחות לדבר בפעם הראשונה. הייתה אחת שבאופן קבוע התקשרה ושתקה". מוקדניות במרכז תהל: גילה אלוף, סיגל שרייבר ורבקי סקורניק